

Öğretmen Görüşleri Açısından Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımları

Erhan DURUKAN*

Özet

Bu çalışmanın amacı 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan okuma, yazma, konuşma ve dinleme/izleme kazanımlarına yönelik öğretmen görüşlerini belirlemektir. Öğretmen görüşleri 'açıklık, faydalılık, uygulanabilirlik, ölçülebilirlik ve seviyeye uygunluk' ölçütleri doğrultusunda ele alınmıştır. Bu amaçla 175 Türkçe öğretmenine programdaki kazanımlardan hareketle, araştırmacılar tarafından oluşturulan "Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Yönelik Görüş Anketi" uygulanmıştır. Toplanan nicel veriler, SPSS 16 programında ortalamaları ve standart sapmaları belirlenerek analiz edilmiştir. Araştırma sonunda; belirlenen ölçütler bakımından öğretmenlerin okuma kazanımlarının $\bar{X}=2.50$, dinleme/izleme kazanımlarının $\bar{X}=1.72$, konuşma kazanımlarının $\bar{X}=2.01$ ve yazma kazanımlarının $\bar{X}=1.67$ oranlarında genel olarak 'açık, faydalı, uygulanabilir, ölçülebilir, seviyeye uygun' olduğuna dair görüş bildirdikleri tespit edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Türkçe öğretimi, Türkçe dersi öğretim programı, kazanımlar, öğretmen görüşleri.

Teachers' Views About Acquisitions in Turkish Lesson Curriculum

Abstract

The purpose of this study is to determine teachers' views about acquisitions of basic language abilities in 2005' Turkish Lesson Curriculum. Teachers' views were taken according to the criteria of 'clearness, usefulness, applicability, measurability and fitness to the level'. For this purpose, "Questionnaire for Acquisitions of Turkish Lesson Curriculum", which was designed by the researchers, was applied to 175 teachers. The collected quantitative data was analyzed with mean and standard deviation by using SPSS 16 program. At the end of the research, it was found that teachers stated their views about reading acquisitions ($\bar{X}=2.50$), about listening acquisitions ($\bar{X}=1.72$), speaking acquisitions ($\bar{X}=2.01$), and writing acquisitions ($\bar{X}=1.67$) according to the specified criteria.

Keywords: Turkish teaching, Turkish lesson curriculum, acquisitions, teachers' views.

Giriş

---

* Yrd. Doç. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Bölümü. erhandurukan@gmail.com

Ana dili eğitimi sadece eğitim kurumlarıyla sınırlandırılmayacak kadar önemli olsa da bu eğitimin etkili bir bölümü okullarda Türkçe derslerinde yürütülmektedir. Ana dili dersi olarak tanımlayabileceğimiz Türkçe derslerinin temel ilkesini Yıldız (2003, s.4), “*öğrencilere bugün ve gelecekte dil kullanımı açısından her türlü beklentiye karşılık verebilecek becerileri kazandırmak*” olarak ifade etmektedir. Bu beceriler okuma, yazma, konuşma ve dinleme/izleme başlıklarında toplanmaktadır. Anlama-anlatma etkinliklerinin temelini oluşturan bu becerilerin Türkçe dersinin hedefleri arasında yer alması, Türkçe derslerinin önemini artırmaktadır.

Türkçe dersleri özellikle ilköğretim döneminde diğer tüm dersleri destekleyici niteliktedir. Çünkü öğrencinin düşünme yapısını, karar verme gücünü, duygu coşkunu ve memnuniyetini geliştirme, ulusal ve evrensel kültürü tanımasını sağlamada ve diğer derslerdeki başarısını yükseltmede ana dilini öğrenme çok önemlidir (Akyol, 2006; Demirel, 1999; Kavcar, Oğuzkan ve Sever, 1998; Öztürk, 2007; Sever, 1997; Yaman, 2009).

Öğrenmenin etkili biçimde gerçekleşmesi için, eğitimin ve öğretimin önceden planlanmış bir program içinde yapılması gerekir. Program; “*okula devam eden çocukların gelişmelerini sağlayacak biçimde onları, eğitimin amaçlarına göre yetiştirmek için, çocukların kontrollü bir çevrede işleyeceği ilgi çekici, isteklendirici ve faydalı bütün eğitici tecrübelerin ve etkinliklerin dizildiği bir tasarı*” (Güngördü ve Güngördü, 1966’dan aktaran Benzer, 2004, s.36) veya “*okulda ya da okul dışında bireye kazandırılması planlanan bir dersin öğretimiyle ilgili tüm etkinlikleri kapsayan yaşantılar düzeneği*” (Demirel, 2006, s.6) olarak tanımlanmaktadır.

Programlar daima bir gelişme gösterir. Bu gelişme; memleketin sosyal yapısında, siyasi hayatında, ekonomik düzeninde, genel olarak bilim ve teknolojiye paralel olmalıdır. 2005 yılında ülkemizde yapılan köklü program geliştirme çalışmalarının da diğer alanlardaki gelişmeler neticesinde yapılmış olduğu söylenebilir (Gömlüksiz vd., 2005, s.2).

Eğitim programları çağın gerektirdiği ihtiyaçları karşılamak, kullanılmakta olan programın eksikliklerini gidermek, eğitim alanındaki yeni gelişmeleri uygulamaya aktarmak gibi çeşitli amaçlarla zaman zaman düzenlenir ya da bütünüyle yenilenir. Bu çerçevede Türkçe programlarının da kimi dönemlerde düzenlendiği veya yenilendiği bilinmektedir. Bu çalışmalar aslında bir zorunluluktur ve uzmanlarca program düzenli kontrol edilmelidir. Çünkü dünya ne kadar hızlı değişiyorsa eğitim programlarının da bu hıza ayak uyduracak şekilde değişmesi ve gerektiğinde tamamen yenilenmesi gerekmektedir (Özbay, 1997, s.34). Ülkemizde köklü değişikliklerin ve yeniliklerin yapıldığı öğretim programlarından biri de Türkçe dersine aittir.

Türkçe derslerinin esaslarını, hedeflerini, içeriğini ve kullanılacak yöntemleri kapsayan temel kaynak Millî Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulunca hazırlanan Türkçe Dersi Öğretim Programı’dır. Türkçe Dersi Öğretim Programı’nda (2006, s.2) genel anlamda dil öğretiminin amacı şu şekilde ifade edilmiştir: “*Öğrencilerin, dilin farklı bağlamlarda aldığı görünüşleri kavramaları, dil aracılığıyla kendilerini ifade edebilmeleri, değişik bilgi kaynaklarına ulaşarak duygu, düşünce ve hayal dünyalarını zenginleştirmeleridir.*”

Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirtilen dil öğretiminin genel amacına ulaşılması için öğrenme alanları içerisinde kazanımlara yer verilmiştir. Kazanım, “*öğretim sürecinde öğrencilerin edinecekleri bilgi, beceri ve alışkanlıkları belirten ifadeler*” (MEB, 2005, s.8) olarak tanımlanabilir. Buna ek olarak Türkçe Sözlük'te kazanım kavramı “kazanma işi” şeklinde tanım bulmaktadır (TDK, 2005).

Programda okuma becerisiyle ilgili 5 amaç / 52 kazanım, yazma becerisiyle ilgili 6 amaç / 42 kazanım, konuşma becerisiyle ilgili 5 amaç / 42 kazanım, dinleme/izleme becerisiyle ilgili 5 amaç / 42 kazanım, dil bilgisiyle ilgili olarak üç sınıf (6, 7 ve 8) seviyesinde 10 amaç / 53 kazanım olmak üzere toplam 31 amaç ve 231 kazanıma yer verilmiştir. Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda belirlenen ve Türkçe öğretmenleri tarafından sınıf içi etkinlik ve ders anlatımları ile gerçekleştirilmeye çalışılan kazanımların öğrencilere uygulama düzeyinde aktarılması gerekmektedir. Bu nedenle kazanımların anlaşılabilirliği, öğrenci seviyesine uygunluğu, hâlihazırdaki fiziki mekân ve materyallerle gerçekleştirilebilirliği, değerlendirilebilirliği, öğretmenlerin yeterliliği, genel amaçlarla tutarlılığı ve programın genel hedefleri ile örtüşmesi önemlidir. Kazanımların söz konusu nitelikleri taşıması ve buna göre belirlenmesi başarıya ulaşmada anahtar etkiye sahiptir. İlgili alanyazın incelendiğinde Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımları ile ilgili olarak bu doğrultuda sınırlı sayıda çalışmanın yapıldığı görülmüştür. Kazanımların sahip olması gereken özelliklerle ilgili yapılan bu çalışmanın öğretim programının eksikliklerini ve değişmesi gereken yönlerini belirlemede etkili olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Öğretmen, eğitim programlarının uygulanmasından sorumludur. Uygulamadan doğan sorunları yaşayan ve bunun sonucunda da rahatsızlıkları, eksiklikleri en iyi gören durumundaki kişi de öğretmendir. Bu nedenle programının uygulanması sırasında karşılaşılan sorunları öğretmen görüşlerine göre saptayıp değerlendirmek ve bu doğrultuda programın iyileştirilmesine yönelik öneriler geliştirmek, eğitim sorunlarını kaynağında çözmenin bir yoludur (Çelenk, 2002, s.42).

Öğretmenlerin eğitim öğretim sürecindeki konumu, programın amacına ulaşması açısından da önemli görülmektedir. Bu nedenle Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımları bizzat uygulayıcı olan öğretmen görüşlerine göre değerlendirmek daha faydalı olacağından bu çalışmada programda yer alan kazanımlara ilişkin öğretmen görüşlerinin ‘*açıklık, faydalılık, uygulanabilirlik, ölçülebilirlik ve seviyeye uygunluk*’ yönlerinden belirlenmesi amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda “Türkçe öğretmenlerinin 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan temel dil becerileri amaç ve kazanımlarına yönelik görüşleri nelerdir?” sorusu araştırmanın problem cümlesini oluşturmaktadır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, betimsel araştırma modellerinden tekil tarama ile yapılmış bir araştırmanın ürünüdür. Bu model, geçmişte veya hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan kişi, olay, olgu, durum veya nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya, betimlenmeye çalışılır (Karasar, 2006, s.77).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu, 2009-2010 eğitim-öğretim döneminde, Erzurum, Trabzon, Giresun ve Sivas il merkezlerinde görev yapan 175 Türkçe öğretmeninden oluşmuştur.

Çalışma grubu belirlenirken mezun olunan lisans programı, cinsiyet ve kıdem gibi özellikler dikkate alınmıştır. Çalışma grubundaki 175 Türkçe öğretmenin 100'ü erkek, 75'i kadın; 55'i 1-5 yıl, 50'si 11-15 yıl, 40'ı 6-10 yıl ve 30'u 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahiptir. Ayrıca mezun olunan lisans programları açısından çalışma grubundaki öğretmenlerin 85'i Türkçe Öğretmenliği mezunu, 50'si Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği mezunu ve 40'ı da Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur.

Verilerin Toplanması ve Değerlendirilmesi

Verilerin toplanması amacıyla araştırmacılar tarafından, Türkçe öğretmenlerinin Türkçe dersi öğrenme alanları kazanımlarına yönelik görüşlerini belirlemek için 'Türkçe Dersi Öğretim Programı Kazanımlarına Yönelik Görüş Anketi' geliştirilmiştir. Anket maddeleri programın dinleme/izleme, konuşma, okuma ve yazma alanlarının kazanımlarından oluşturulmuştur. Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki kazanımlardan hareketle oluşturulan görüş anketi, Türkçe eğitimi alanında uzman 4 akademisyen ile 4 Türkçe öğretmeni tarafından incelenmiştir. Önerdikleri düzeltmeler yapıldıktan sonra anket, öğretmenlerin bir kısmına elden, bir kısmına da e-posta aracılığıyla iletilmiş ve aynı yollarla geri alınmıştır. Öğretmenlerin "*kazanım ifadesinin açıklığı, uygulanabilirliği, faydalılığına ilişkin inanç, ölçme-değerlendirmeye uygunluğu ve seviyeye uygunluğu*" ölçütleri doğrultusunda kazanımları değerlendirmeleri amacıyla her kazanımın karşısına ölçütlerle ilgili 3'lü likert tipli sütunlar açılmış; böylece öğretmenlerin her bir kazanımı belirlenen ölçütler doğrultusunda 1 ile 3 arasında puanlaması sağlanmıştır.

Elde edilen nicel veriler SPSS 16 paket programında her beceri alanı ve her amaç için ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Öğretmenlerin kazanımlara ilişkin görüşlerinin ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır.

Bulgular

Okuma Becerisi Kazanımlarına İlişkin Bulgular

Okuma becerisi kazanımlarının her biri öğretmenler tarafından 'kazanım ifadesinin açıklığı, uygulanabilirliği, faydalılığına ilişkin inanç, ölçme-değerlendirmeye uygunluğu ve seviyeye uygunluğu' açılarından değerlendirilmiştir.

Tablo 1: Okuma Becerisi Amaçları İle İlgili Görüşler

	n	(A) Kazanım İfadesini Açıklığı		(B) Kazanımın Uygulanabilirliği		(C) Kazanımın Faydalılığına İlişkin İnanç		(D) Kazanımın Ölçme Değerlendirmeye Uygunluğu		(E) Kazanımın Seviyeye Uygunluğu	
		$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.
<i>Okuma Kurallarını Uygulama</i>		2.65	.322	2.73	.363	2.62	.385	2.57	.409	2.23	.420
<i>Okuduğu Metni Anlama ve Çözümleme</i>		2.51	.268	2.56	.302	2.54	.263	2.41	.228	2.13	.440
<i>Okuduğu Metni Değerlendirme</i>	175	2.65	.398	2.80	.347	2.56	.511	2.66	.379	2.44	.398
<i>Söz Varlığını Zenginleştirme</i>		2.72	.283	2.70	.347	2.64	.365	2.54	.483	2.43	.494
<i>Okuma Alışkanlığı Kazanma</i>		2.62	.217	2.72	.244	2.65	.223	2.64	.341	2.46	.388
<i>Okuma Becerisi Amaçları Genel Ortalamaları</i>		2.57	.184	2.63	.242	2.58	.191	2.48	.191	2.23	.31

Türkçe öğretmenlerinin okuma becerisi amaçlarından okuma kurallarını uygulama kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.65$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=2.73$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.62$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=2.57$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.23$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin okuma becerisi amaçlarından okuma kurallarını uygulama kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) açıkça ifade edilmiş, uygulanabilir, faydalı, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin okuma becerisi amaçlarından okuduğu metni anlama ve çözümleme kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.51$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=2.56$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.54$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=2.41$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.13$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin okuma becerisi amaçlarından okuduğu metni anlama ve çözümleme kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) açıkça ifade edilmiş, uygulanabilir, faydalı, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin okuma becerisi amaçlarından okuduğu metni değerlendirme kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.65$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=2.80$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.56$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=2.66$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.44$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin okuma becerisi amaçlarından okuduğu metni değerlendirme kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) açıkça ifade edilmiş, uygulanabilir, faydalı, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin okuma becerisi amaçlarından söz varlığını zenginleştirme kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.72$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=2.70$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.64$, kazanımın ölçme-

değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=2.54$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.43$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin okuma becerisi amaçlarından söz varlığını zenginleştirme kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) açıkça ifade edilmiş, uygulanabilir, faydalı, ölçme değerlendirmeye ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin okuma becerisi amaçlarından okuma alışkanlığını kazanma kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.62$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=2.72$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.65$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=2.64$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.46$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin okuma becerisi amaçlarından okuma alışkanlığını kazanma kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) uygulanabilir, açıkça ifade edilmiş, faydalı, ölçme değerlendirmeye ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Uygulamaya katılan öğretmenlerin okuma becerisi amaçlarına yönelik belirlenen ölçütler için genel olarak 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.57$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=2.63$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.58$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=2.48$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.23$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin okuma becerisi amaç/kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) genel olarak açıkça ifade edilmiş, faydalı, uygulanabilir, ölçme değerlendirmeye ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Dinleme/İzleme Becerisi Kazanımlarına İlişkin Bulgular

Dinleme/izleme becerisi kazanımlarının her biri öğretmenler tarafından 'kazanım ifadesinin açıklığı, uygulanabilirliği, faydalılığına ilişkin inanç, ölçme-değerlendirmeye uygunluğu ve seviyeye uygunluğu' açılarından değerlendirilmiştir.

Tablo 2: Dinleme/İzleme Becerisi Amaçları İle İlgili Görüşler

	n	(A) Kazanım ifadesinin Açıklığı		(B) Kazanımın Uygulanabilirliği		(C) Kazanımın Faydalılığına İlişkin İnanç		(D) Kazanımın Ölçme Değerlendirmeye Uygunluğu		(E) Kazanımın Seviyeye Uygunluğu	
		$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.
<i>Dinleme/İzleme Kurallarını Uygulama</i>		1.58	.609	1.51	.436	2.57	.317	1.17	.399	1.39	.438
<i>Dinlenen/İzlenen Anlama ve Çözümleme</i>	175	1.62	.493	1.43	.287	2.17	.188	1.41	.289	1.40	.288
<i>Dinlediklerini/İzlediklerini Değerlendirme</i>		1.83	.697	1.55	.387	2.37	.377	1.50	.364	1.47	.271

<i>Söz Varlığını Zenginleştirme</i>	1.86	.532	1.60	.193	2.43	.368	1.63	.330	1.62	.297
<i>Etkili Dinleme/İzleme</i>	2.00	.413	1.97	.342	2.52	.360	2.01	.329	1.89	.316
<i>Alışkanlığı Kazanma</i>										
<i>Dinleme/İzleme Becerisi</i>	1.71	.488	1.52	.280	2.40	.145	1.50	.283	1.49	.274
<i>Amaçları Genel Ortalamaları</i>										

Türkçe öğretmenlerinin dinleme/izleme becerisi amaçlarından dinleme/izleme kurallarını uygulama kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.58$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.51$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.57$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.175$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.18$ ’ oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin dinleme/izleme becerisi amaçlarından dinleme/izleme kurallarını uygulama kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) açıklık, uygulanabilirlik, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluk açısından olumsuz, faydalılık açısından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin dinleme/izleme becerisi amaçlarından dinlenen/izlenen anlama ve çözümlenme kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.62$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.43$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.175$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.41$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.40$ ’ oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin dinleme/izleme becerisi amaçlarından dinlenen/izlenen anlama ve çözümlenme kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) uygulanabilirlik, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluk açılarından olumsuz, açıklık yönünden kısmen olumlu, faydalılık bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin dinleme/izleme becerisi amaçlarından dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.83$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.55$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.37$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.50$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.47$ ’ oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin dinleme/izleme becerisi amaçlarından dinlediklerini/izlediklerini değerlendirme kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) açıklık, uygulanabilirlik, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluk açılarından kısmen olumlu, faydalılık bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin dinleme/izleme becerisi amaçlarından söz varlığını zenginleştirme kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.86$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.60$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.43$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.63$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.62$ oranlarında ortalamanın ($\bar{x}=1.50$ ’in)’ biraz üstünde görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin dinleme/izleme becerisi amaçlarından söz varlığını zenginleştirme kazanımlarını ($\bar{x}=1-3$ arasında) açıklık, uygulanabilirlik, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluk açılarından kısmen olumlu, faydalılık bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin dinleme/izleme becerisi amaçlarından etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}$ =2.00, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}$ =1.97, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}$ =2.52, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}$ =2.01, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}$ =1.89’ oranlarında ortalamanın üstünde görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin dinleme/izleme becerisi amaçlarından etkili dinleme/izleme alışkanlığı kazanma kazanımlarını ($\bar{x}$ = 1-3 arasında) açıklık, uygulanabilirlik, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluk açılarından kısmen olumlu, faydalılık bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Uygulamaya katılan öğretmenlerin dinleme/izleme becerisi amaçlarına yönelik belirlenen ölçütler için genel olarak ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}$ =1.71, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}$ =1.52, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}$ =2.40, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}$ =1.50, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}$ =1.49’ oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin dinleme/izleme becerisi amaç/kazanımlarını ($\bar{x}$ =1-3 arasında) genel olarak açıklık, uygulanabilirlik, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluk açısından olumsuz, faydalılık açısından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Konuşma Becerisi Kazanımlarına İlişkin Bulgular

Konuşma becerisi kazanımlarının her biri öğretmenler tarafından ‘kazanım ifadesinin açıklığı, uygulanabilirliği, faydalılığına ilişkin inanç, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluğu’ açısından değerlendirilmiştir.

Tablo 3: Konuşma Becerisi Amaçları İle İlgili Görüşler

	n	(A) Kazanım İfadesinin Açıklığı		(B) Kazanımın Uygulanabilirliği		(C)Kazanımın Faydalılığına İlişkin İnanca		(D)Kazanımın Ölçme Değerlendirmeye Uygunluğu		(E) Kazanımın Seviyeye Uygunluğu	
		$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.
<i>Konuşma Kurallarını Uygulama</i>		1.82	.504	1.51	.287	2.27	.132	1.69	.422	2.03	.462
<i>Sesini ve Beden Dilini Etkili Kullanma</i>		1.92	.090	1.59	.101	2.44	.076	1.73	.093	2.17	.086
<i>Hazırlıklı Konuşmalar Yapma</i>		2.03	.521	1.69	.416	2.45	.099	1.88	.488	2.18	.462
<i>Kendi Konuşmasını Değerlendirme</i>	175	2.21	.676	1.71	.448	2.73	.271	1.93	.631	2.34	.603
<i>Kendini Sözlü Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma</i>		2.50	.337	2.23	.404	2.74	.261	2.05	.606	2.41	.321
<i>Konuşma Becerisi Amaçları Genel Ortalamaları</i>		2.00	.475	1.66	.305	2.45	.076	1.81	.427	2.17	.432

Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisi amaçlarından konuşma kurallarını uygulama kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}$ =1.82, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}$ =1.51, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}$ =2.27, kazanımın ölçme-

değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.69$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.03$ ' oranlarında görüş belirttikleri görölmektedir. Bulgulardan hareketle öğretmenlerin konuşma becerisi amaçlarından konuşma kurallarını uygulama kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) açıklık, uygulanabilirlik ve ölçme değerlendirmeye uygunluk açılarından kısmen olumlu; faydalılık ve seviyeye uygunluk bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisi amaçlarından sesini ve beden dilini etkili kullanma kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.92$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.59$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.44$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.73$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.17$ ' oranlarında görüş belirttikleri görölmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin konuşma becerisi amaçlarından sesini ve beden dilini etkili kullanma kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) açıklık, uygulanabilirlik ve ölçme değerlendirmeye uygunluk açılarından kısmen olumlu; faydalılık ve seviyeye uygunluk bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisi amaçlarından hazırlıklı konuşmalar yapma kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.03$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.69$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.45$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.88$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.18$ ' oranlarında görüş belirttikleri görölmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin konuşma becerisi amaçlarından hazırlıklı konuşmalar yapma kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) uygulanabilirlik ve ölçme değerlendirmeye uygunluk açılarından kısmen olumlu; açıklık, faydalılık ve seviyeye uygunluk bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisi amaçlarından kendi konuşmasını değerlendirme kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.21$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.71$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.73$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.93$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.34$ ' oranlarında görüş belirttikleri görölmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin konuşma becerisi amaçlarından kendi konuşmasını değerlendirme kazanımlarını ($\bar{x}=1-3$ arasında) uygulanabilirlik ve ölçme değerlendirmeye uygunluk açılarından kısmen olumlu; açıklık, faydalılık ve seviyeye uygunluk bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin konuşma becerisi amaçlarından kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.50$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=2.23$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.74$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=2.05$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.41$ ' oranlarında görüş belirttikleri görölmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin konuşma becerisi amaçlarından kendini sözlü olarak ifade etme alışkanlığı kazanma kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) birbirine yakın ve ortalamanın üstünde düzeyde açıklık, uygulanabilirlik, faydalılık, ölçme değerlendirmeye ve seviyeye uygunluk açılarından olumlu buldukları söylenebilir.

Uygulamaya katılan öğretmenlerin konuşma becerisi amaçlarına yönelik belirlenen ölçütler için genel olarak ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.00$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.66$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.45$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.81$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=2.17$ ’ oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin konuşma becerisi amaç/kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) genel olarak uygulanabilirlik ve ölçme değerlendirme uygunluk açılarından kısmen olumlu; açıklık, faydalılık ve seviyeye uygunluk bakımından ise olumlu buldukları söylenebilir.

Yazma Becerisi Kazanımlarına İlişkin Bulgular

Yazma becerisi kazanımlarının her biri öğretmenler tarafından ‘kazanım ifadesinin açıklığı, uygulanabilirliği, faydalılığına ilişkin inanç, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluğu’ açısından değerlendirilmiştir.

Tablo 4: Yazma Becerisi Amaçları İle İlgili Görüşler

	n	(A) Kazanım İfadesinin Açıklığı		(B) Kazanımın Uygulanabilirliği		(C) Kazanımın Faydalılığına İlişkin İnanç		(D) Kazanımın Ölçme Değerlendirmeye Uygunluğu		(E) Kazanımın Seviyeye Uygunluğu	
		$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.	$\bar{x}$	Ss.
<i>Yazma Kurallarını Uygulama</i>		1.88	.441	1.42	.244	1.82	.414	1.39	.256	1.43	.306
<i>Planlı Yazma</i>		1.90	.402	1.40	.151	1.96	.477	1.45	.263	1.44	.308
<i>Farklı Türlerde Metin Yazma</i>		2.12	.440	2.02	.429	1.98	.407	1.95	.429	1.94	.399
<i>Kendi Yazdıklarını Değerlendirme</i>	175	1.92	.549	1.75	.430	1.96	.522	1.84	.453	1.81	.452
<i>Kendini Yazılı Olarak İfade Etme Alışkanlığı Kazanma</i>		1.99	.415	1.51	.157	2.01	.470	1.58	.297	1.59	.287
<i>Yazma Becerisi Amaçları Genel Ortalamaları</i>		1.94	.400	1.47	.144	1.95	.424	1.50	.251	1.51	.279

Türkçe öğretmenlerinin yazma becerisi amaçlarından yazma kurallarını uygulama kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.88$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.42$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=1.82$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.39$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.43$ ’ oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin yazma becerisi amaçlarından yazma kurallarını uygulama kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) birbirine yakın ve ortalama bir düzeyde açıkça ifade edilmiş, uygulanabilir, faydalı, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin yazma becerisi amaçlarından planlı yazma kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için ‘kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.90$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.40$,

kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=1.96$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.45$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.44$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin yazma becerisi amaçlarından planlı yazma kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) birbirine yakın ve ortalama bir düzeyde açıkça ifade edilmiş, uygulanabilir, faydalı, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin yazma becerisi amaçlarından farklı türlerde metinler yazma kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=2.12$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=2.02$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=1.98$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.95$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.94$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin yazma becerisi amaçlarından farklı türlerde metinler yazma kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) ortalamanın üstünde açıkça ifade edilmiş ve uygulanabilir ayrıca birbirine yakın ve ortalama bir düzeyde faydalı, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin yazma becerisi amaçlarından kendi yazdıklarını değerlendirme kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.92$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.75$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=1.96$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.84$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.81$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin yazma becerisi amaçlarından kendi yazdıklarını değerlendirme kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) ortalamanın üstünde birbirine yakın düzeyde açıkça ifade edilmiş, uygulanabilir, faydalı, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Türkçe öğretmenlerinin yazma becerisi amaçlarından kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma kazanımlarına yönelik belirlenen ölçütler için 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.99$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.51$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=2.01$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.58$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.59$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin yazma becerisi amaçlarından kendini yazılı olarak ifade etme alışkanlığı kazanma kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) ortalamanın üstünde birbirine yakın düzeyde açıkça ifade edilmiş, uygulanabilir, faydalı, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygun buldukları söylenebilir.

Uygulamaya katılan öğretmenlerin yazma becerisi amaçlarına yönelik belirlenen ölçütler için genel olarak 'kazanım ifadesinin açıklığına $\bar{x}=1.94$, kazanımın uygulanabilirliğine $\bar{x}=1.47$, kazanımın faydalılığına ilişkin inanca $\bar{x}=1.95$, kazanımın ölçme-değerlendirmeye uygunluğuna $\bar{x}=1.50$, kazanımın seviyeye uygunluğuna $\bar{x}=1.51$ ' oranlarında görüş belirttikleri görülmektedir. Bulgulara göre, öğretmenlerin yazma becerisi amaç/kazanımlarını ($\bar{x}= 1-3$ arasında) genel olarak açıklık, uygulanabilirlik, faydalılık, ölçme değerlendirme ve seviyeye uygunluk açılarından olumlu buldukları söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Dil eğitimi programları, öğretilecek dilin yapısına ve hedef kitlenin özelliklerine göre organize edilmelidir. Program geliştirme çalışmaları hangi bilgi, beceri ve değerlerin okulda öğrencilere öğretileceğinin, öğrenme ürünlerinin nasıl öğretileceği ve öğrenileceğinin belirlenmesi veya eğitim sürecini planlayabilme, ölçme ve değerlendirmenin ortaya konulması üzerine odaklanır (Richards, 2001). Bu nedenle dil eğitiminin başarıya ulaşabilmesi konusunda, programın ve programın temelini oluşturan amaç/kazanımların dikkate alınması önem arz etmektedir. Amaç/kazanımların da programın uygulayıcısı olan öğretmenlerce değerlendirilmesi gerekli görülmektedir.

Araştırma elde edilen nicel bulgulardan hareketle, belirlenen ölçütler (açıklık, uygulanabilirlik, faydalılık, ölçme değerlendirmeye ve seviyeye uygunluk) bakımından Türkçe öğretmenlerinin ($\bar{x}$ = 1-3 arasında);

Okuma kazanımlarına ilişkin $\bar{x}$ =2,50,

Dinleme/izleme kazanımlarına ilişkin $\bar{x}$ =1,72,

Konuşma kazanımlarına ilişkin $\bar{x}$ =2,01

Yazma kazanımlarına ilişkin $\bar{x}$ =1,67 oranlarında görüş bildirdikleri tespit edilmiştir. Araştırmamızın sonuçları, öğretmenlerin kazanımlara ortalama düzeyde olumlu yönde görüş belirttiklerini ortaya koymaktadır. Yapıcı ve Leblebiciler (2007)'in 78 öğretmen üzerinde yaptığı ve Epçaçan ile Erzen (2008)'in 411 ilköğretim birinci kademe öğretmeni üzerinde yaptığı araştırmanın sonucu da çalışmamızın bulgularını destekler niteliktedir.

EARGED (2006)'in ve Şahin (2007)'in 87 ilköğretim birinci kademe öğretmeni üzerinde yaptığı araştırma sonuçlarında ise araştırmamızdan farklı olarak temel becerilere (okuma, yazma, konuşma, dinleme/izleme) yönelik kazanımlarda öğretmenlerin yüksek düzeyde (%75,7) olumlu tutuma sahip oldukları ortaya çıkmıştır. Bunlara ek olarak Özbay (2008)'in 2005 Türkçe Dersi Öğretim Programı amaç ve kazanımlarını inceleyip değerlendirdiği ve eksikliklerini tespit ettiği araştırmada kazanımların becerilere dağılımında, uygulanmasında ve anlaşılabilirliğinde tutarsızlıkların olduğu tespit edilmiştir. Özbay (2008)'in elde ettiği sonuçlar ile araştırmada ulaşılan sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Karadağ (2012)'in Türkçe Dersi Öğretim Programı'ndaki okuma ve dinleme kazanımlarına yönelik yaptığı incelemede, okuma ve dinleme kazanımlarından bazılarının çok genel, bazılarının ise aşırı detaylı olduğu, bir kısmının ise ölçülüp değerlendirilebilir olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Yapılan araştırmada kazanım ifadeleri ile ilgili (açıklık, uygulanabilirlik, ölçme değerlendirmeye uygunluk vb. açısından) ulaşılan sonuçlar ile bu araştırmanın sonuçları birbirini destekler niteliktedir. Aynı şekilde Baş (2012)'in Türkçe Dersi Öğretim Programı kazanımlarından hareketle yaptığı araştırmada, öğrenme alanlarının aynı ölçüde değerlendirilmediği, öğrenme alanlarına yönelik kazanımların bazı amaçlarda ortak olduğu, öğrenme alanlarının birbirinin teyit odağı olarak görüldüğü,

dolayısıyla amaç-kazanım ifadelerinin dil becerilerini ve kullanımını kapsayıcı olmadığı, yazılı ve sözlü kültürün kazanımlarda önemsenmediği vb. hususlar eleştirilmiştir. Söz konusu araştırmadaki eleştirilerle ile bu araştırma sonucunda ulaşılan bulgular birbirini desteklemektedir. Bu doğrultuda kazanımlarla ilgili düzenlemelere gidilmesi gerektiği söylenebilir.

Araştırma sonuçlarından hareketle, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda yer alan kazanımların daha anlaşılabilir, uygulanabilir ve ölçülebilir şekilde düzenlenmesi gerektiği; bu aşamada Türkçe öğretmenlerinin ve akademisyenlerinin öneri ve görüşlerinin dikkate alınması önerilebilir.

Kaynakça

- Akyol, H. (2006). Türkçe Öğretim Yöntemleri. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Baş, B. (2012). İlköğretim Türkçe programına sözlü ve yazılı kültür temelli bir eleştiri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 271-290.
- Benzer, A. (2004). *Türkiye'de ana dili eğitimi müfredat programı 1913-1981*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Çelenk, S. (2002). İlkokuma-yazma öğretiminde karşılaşılan sorunlara ilişkin öğretmen görüşleri. *İlköğretim Online*, 1 (2), 40-47.
- Demirel, Ö. (1999). İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi. İstanbul: MEB Yayınları.
- Demirel, Ö. (2006). Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme. Ankara: PegemA Yayıncılık.
- Epeçan, C. ve Erzen, M. (2008). İlköğretim Türkçe dersi öğretim programının değerlendirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1 (4), 182-202.
- Gömlüksiz, M., Yaşar, Ş., Sağlam, M., Hakan, A., Sözer, E., Gözütok, D., Saylan, N., Battal, N., Yıldırım, G., Kaya, Z., Ulusoy, A., Aksu, M. ve Yıldırım, A. (2005). İlköğretim 1-5. Sınıflar Öğretim Programlarını Değerlendirme Toplantısı Sonuç Bildirisi. *İlköğretim-Online*, 5 (1), 1-8.
- Karadağ, Ö. (2012). Anlama becerileri açısından Türkçe dersi öğretim programı (6, 7, 8. sınıflar)'na eleştirel bir bakış. *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 36(1), 97-110.
- Karasar, N. (2006). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kavcar, C., Oğuzkan, F. ve Sever, S. (1998). Türkçe Öğretimi. Ankara: Engin Yayınları.
- Louis, C. ve Lawrence, M. (1997). *Research Methods in Education*. London: Routledge Press.
- MEB (2006). Türkçe Dersi Öğretim Programı Kılavuzu. Ankara: Devlet Kitapları Basım Müdürlüğü.
- MEB EARGED (2006). İlköğretim 6. sınıf Türkçe dersi öğretim programı ile ilgili değerlendirme raporu. (http://earged.meb.gov.tr/earged/subeler/olcme_degerlendirme/dokumanlar/mufredat_degerlendirme/degerlendirme_raporu6/turkce.pdf 10.3.2009)
- Özbay, M. (1997). Türkçe öğretiminde programın önemi. *Çağdaş Eğitim*, 232, 34-35.
- Özbay, M. (2008). Yeni "ilköğretim Türkçe dersi öğretim programı (6,7,8. Sınıflar) nın" kazanımlarına eleştirel bir bakış. (Sözlü Bildiri) *I. Dünya Dili Türkçe Sempozyumu*, 20-21 Kasım Başkent Üniversitesi, Ankara.
- Öztürk, N. (2007). Türkçe Öğretimi. İstanbul: Arı Matbaacılık.
- Richards J. C. (2001). *Curriculum Development in Language Teaching*, Cambridge University Press.
- Sever, S. (1997). Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Silverman, D. (2000). *Doing Qualitative Research*. London: Sage Publications.
- Şahin, İ. (2007). Yeni ilköğretim 1. kademe Türkçe programının değerlendirilmesi. *İlköğretim-Online*, 6 (2), 284-304.
- Yaman, H. (2009). Teachers' views on the applicability of the Turkish course curriculum in crowded primary classrooms. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 9 (1).
- Yapıcı, M. ve Leblebiciler, N. H. (2007). Öğretmenlerin yeni ilköğretim programına ilişkin görüşleri. *İlköğretim-Online*, 6 (3), 480-490.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayınları.
- Yıldız, C. (2003). Türkçe Öğretiminde Alternatif Yöntemler. Ankara: Anı Yayınları.